

แบบฟอร์ม Knowledge Capture

เรื่อง สร้างสินค้าจากไม้ไผ่ในสวนป่าเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

นายณพพร ยूरสูงเนิน

หัวหน้างานสวนป่าภูสวรรค์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตขอนแก่น

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. บริบทหรือความเป็นมา

ด้วยสวนป่าในหลายพื้นที่ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ป่าไม้ในปัจจุบัน มีไม้ไผ่หลากหลายชนิดขึ้นอยู่ในพื้นที่สวนป่า ซึ่งเป็นปัญหาในหลายๆด้านในการบริหารจัดการพื้นที่สวนป่าตามระบบวนวัฒนวิธีกกล่าวคือ ไม้เป็นวัชพืชของไม้หลักของแปลงสวนป่า ซึ่งกำจัดได้ยากและค่าใช้จ่ายในการกำจัดค่อนข้างสูง ไม้ไผ่ในฤดูแล้งเป็นเชื้อไฟอย่างดีทำให้เกิดไฟไหม้ในแปลงของสวนป่า สวนป่าที่มีการพัฒนาปลูกใหม่หลังการทำไม้ที่มีไผ่ขึ้นอยู่ การเตรียมพื้นที่ปลูกจะมีความยากมาก ต้องใช้แรงงานคนจำนวนมากหรือต้องใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ในการเตรียมพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในอัตราต่อไร่สูงมาก นอกจากนี้แปลงสวนป่าที่มีไผ่ขึ้นหนาแน่นยังเป็นอุปสรรคในการเข้าดำเนินกิจกรรมในสวนป่า เช่น การลิดกิ่ง การสำรวจอัตราการรอดตาย การสำรวจกำลังผลิต เป็นต้น ไม้ไผ่เป็นที่ต้องการของตลาดสูงมาก มีการนำไปใช้ประโยชน์หลายอย่างเช่นไม้ทำรั้วยาว 6 เมตรราคาลำละ 60-70 บาท ไม้ทำแพทองเทียว ลำละ 70-100 บาท รวมถึงกลุ่มจักสาน โรงงานทำไม้ตะเกียบ ไม้เลียบลูกชิ้น เป็นต้น ปัจจุบันองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ก็ยังไม่ได้มีการนำไม้ไผ่มาเป็นสินค้า เป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจำหน่าย สร้างรายได้ให้กับหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด

ดังนั้นโครงการสร้างสินค้าจากไม้ไผ่ในสวนป่าเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ จะเป็นโครงการที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ จากไม้ไผ่ในสวนป่า ลดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ ทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ อีกทางหนึ่งด้วย

2. ขั้นตอนดำเนินการวิธีการ/ หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

- การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.สวนป่า/พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ/หลักเกณฑ์การดูแลและใช้ประโยชน์สวนป่าท้ายบันทึกส่งมอบ-รับมอบพื้นที่สวนป่า
- การติดต่อประสานงานเจ้าหน้าที่/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การทำหนังสือขอเพิ่มชนิดไม้ในหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพื้นที่เป็นสวนป่า(สป.3)
- การแจ้งตัดโค่น
- การทำบัญชีไม้/การคำนวณค่าตอบแทนสองเท่าของค่าภาคหลวง
- การชำระค่าตอบแทนฯ
- การขอเล่มสป.15
- การสำรวจกำลังผลิตไม้ไผ่

ใช้วิธีวางแผนทดลองแบบสุ่มตลอด(Completely Randomized Design)โดยใช้ 3 Treatments จำนวน 4 ซ้ำ (replications)และมีหน่วยทดลอง (sample unit) ขนาด 10 x 10 ตารางเมตร แล้วนับจำนวนกอ นับจำนวนลำต๋อ

- ระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการใช้ประโยชน์สวนป่าที่ปลูกตามเงื่อนไขสัมปทานทำไม้ซึ่งปลูกไม้ที่มีไม้หวงห้าม พ.ศ. 2541
- พระราชบัญญัติสวนป่า

3. เทคนิคหรือกลยุทธ์ ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

เมื่อมีพื้นที่เข้าเงื่อนไขตรงตามข้อกำหนดของ พรบ.สวนป่า ขั้นตอนต่อไปคือการขอเพิ่มชนิดไม้ใน สป.3 ตามลำดับขั้นดังนี้

- 3.1 ทำหนังสือขอเพิ่มชนิดไม้ใน สป.3 ไปที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
- 3.2 เจ้าหน้าที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ตรวจสอบแปลงที่ขอเพิ่มชนิดไม้
- 3.3 เพิ่มชนิดไม้ใน สป.3
- 3.4 แจกตัดโค่นไม้ ตามแบบ สป.12 และดำเนินการทำไม้ตามระเบียบ พรบ.สวนป่า

4. ประเด็นความรู้สำคัญ

- การศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการนำสินค้าที่มีอยู่ในสวนป่าออกมาจำหน่ายได้
- ศึกษาตลาดของไม้ไผ่
- เรียนรู้วิธีการสำรวจกำลังผลิตไม้ไผ่ การทำไม้ การจำหน่าย

5. สรุป

- 1 เพื่อสร้างสินค้าใหม่ๆให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
- 2 เพื่อแก้ไขปัญหาพืชพิษในแปลงและลดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆของสวนป่า
- 3 เพื่อเพิ่มช่องทางในการหารายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

.....